

Alkoholpolitikk - og alkoholforvaltning - som folkehelsearbeid

KORUS
NORD
Kompetansesenter rus Nord-Norge

Skal snakke om ..

1. Alkoholkultur; tall og tendenser
2. Alkoholloven og formålsparagrafen
3. Alkoholpolitikk; næring vs. folkehelse
4. Litt om den nye folkehelsemeldingen
5. Kobling folkehelse og alkohol

Forbruk av alkohol: *tall og tendenser*

- Omsetning av alkohol har økt med 40 prosent fra 1990-2012; fra 4,8 l ren alkohol til 6,2 l pr voksen innbygger (=7,8 l m/ureg.forbr)
- Økningen gjelder særlig salg av vin, salg av øl/ rusbrus er stabil, brennevin en viss nedgang
- Økningen gjelder særlig den voksne del av befolkningen (over 50 år) og særlig blant kvinner
- Fortsatt drikker menn langt oftere og mer pr gang enn kvinner
- Voksne; de med høy utdanning og høy inntekt drikker mest
- Ungdom: alkoholforbruket har gått betydelig ned, siste 15 år; Fra 45 % i 2002 til 14% i 2013 av de unge på u.trinnet som har vært åpenbart beruset
- Fortsatt høyt alkoholforbruk blant studenter og unge voksne; og mange studenter mener selv det er for høyt..

2012/07/08 20 : 28

- Alkohol - til glede og besvær = Bittersøtt
- Vinnernes rusmiddel
Vinkultur = «Det gode liv»
- «Stettglassets symbolverdi»
= feiring, sosialt liv, lykke og avslapping..
- Store helsemessige og samfunnsmessige konsekvenser = av storforbruk og misbruk

Drikkekultur

I Norge drikker vi i helgene og til fest, gjerne uten mat, og ofte litt for mye
(Horverak og Bye, 2006)

- Liberal drikkekultur
- Beruselse er forventet og akseptert
- Overskjeking forekommer i stort omfang på utesteder

Testkjøp med skuespillere

Totalt 425 testkjøp

Fortviler over julebordsfylla

Ordenssjef Tor Einar Eilertsen hos politiet ber nå folk om å roe seg ned de neste helgene

NYHETER

MARIANNE LEIN MOE

Publisert: 02.12.2013 17:10

Sist oppdatert: 02.12.2013 17:11

Denne helgen var det totalt 26 stykker i arrest hos politiet fra fredag til og med søndag. 16 av disse var der ene og alene på grunn av ren beruselse etter politiets paragraf ni. Ni av disse var i arrest fra fredag til lørdag og syv fra lørdag til søndag. Det er altfor mange mener Eilertsen.

- Jeg husker at jeg på samme tid i fjor gikk gjennom statistikken og tenkte at det hadde vært veldig mye fyll. Men jeg kan med sikkerhet si at vi i fjor ikke var i

Prioriterte hardt

Det var så mange overstadig berusede folk at de ikke hadde plass med sine tolv celleplasser til å ta inn alle som egentlig burde ha vært der.

- Når operasjonsleder sier at vi kunne tatt inn dobbelt så mange og at de måtte prioritere hardt blant de sakene vi klarte å hankses med, viser det at dette var veldig, veldig mye etter vår målestokk.

Det var altså flere folk som burde vært tatt inn, men som ikke ble det.

- Folk som normalt sett hadde blitt innbragt til politiet, ble i noen tilfeller ikke tatt inn, sier Eilertsen.

Anbefal 81 personer anbefaler dette.

Felles mål. Prosjektleder Beate Rosvoll (i midten) fra Bodø kommune, representant fra utelivsbransjen i Bodø Nicolay K. Politiet i Bodø Per Sverre Steinbakk i prosjektgruppa, og bystyrerepresentantene Ida Pinnerød (Ap) og Else Marie Torp for bedre skjenkevett i Bodø. Foto: Aleksander Ramberg

Vil ha tryggere uteliv i Bodø

Alexander Kjønso Karlsen

Del 33

Tweet 1

+1 0

E-post

Publisert 04.02.2014 kl. 14:52 Oppdatert 04.02.2014 kl. 14:52

Det nasjonale prosjektet «Ansvarlig alkoholhåndtering» blir nå et permanent tiltak i Bodø kommune.

- Dette er noe vi har jobbet med hele veien. Det har vært lagt ned hardt arbeid fra alle parter, og endelig blir det permanent.

morals.no

Victoria Fun Pub

for 11 minutter siden · Redigert

GRATIS(!) drinker fredag 25. april!!!

Nei, det er ingen aprilsnarr..!

Vi lanserer en helt ny energidrikk og ønsker at alle skal få smake. GRATIS DRINK til alle som "deler" denne og er på Funpub kl 21.00..!

Halv pris på utvalgte drinker mellom 21 og 23..!

Liker · Kommenter · Del

4

Frister med gratis drink om du deler Facebook-status: – Høres ikke akkurat lovlig ut

FÅR MEST JULING: Det er skjenkestedet Bajasso som får gjennomgå mest av kontrollørene, etter besøket midtveis i desember. Opticom blir dog også beskyldt for alvorlig brudd på skjenkereglene. Foto: Kenneth Strømsvåg

Mener sovende mann våknet og drakk videre, mens fulle folk fikk kjøpe enda mer i baren

Knallhard rapport etter skjenkekontroll før jul. Nå kan utestedene i Vadsø møte to ukers skjenkenekt som straff.

Kenneth Strømsvåg ks finnmarken.no

Anbefal 7 Tweet 0 +1 0 Skriv ut Tips en venn

Publisert 19.01.2014 kl 21:34 Oppdatert 20.01.2014 kl 07:13

Det er i rapportene etter skjenkekontrollene i desember at utestedene Bajasso og Opticom i Vadsø sentrum får flengende kritikk fra kontrollørene. I rapportene slås det fast, fra Nordfjeldske kontroll AS sin side, at både Bajasso og Opticoms folk på jobb gjorde seg skyldig i alvorlige brudd på alkoholloven.

Ifølge kommunens eget reglement vil dette bety at de to utestedene vil bli nektet å servere alkohol i to uker, dersom skjenkestyret konkluderer med at lovbruddene har funnet sted.

Sovende mann

KORUS NORD

NEI TAKK: Henning Hoftaniska og Torodd Johnsen sier klart i fra at de ikke vil akseptere noen skjenkestraff. Foto: Kenneth S

Avviser straff og krever en unnskyldning

Utelivsprofilene Henning Hoftaniska og Torodd Johnsen fnyser av rådmannen som vil én uke.

Kenneth Strømsvåg

Publisert 09.04.2014 kl 07:09 Oppdatert 09.04.2014 kl 10:22

De to svarer med å kreve en unnskyldning istedet.

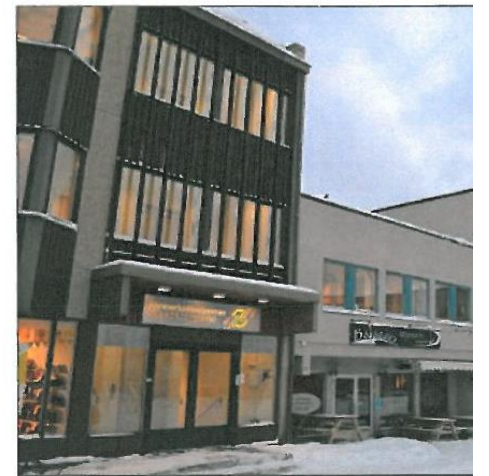
Midtveis i desember hadde utestedene besøk av kontrollører fra Nordfjeldske kontroll AS. Kontrollen konkluderte med at det ble skjenket alkohol til åpenbart berusede gjester. Det betegnes som alvorlige brudd på alkoholloven.

Nå har kommunens saksbehandler avsluttet arbeidet med å se på en eventuell straffereaksjon mot utestedene.

Torsdag vil rådmann Jens Betsi foreslå for skjenkestyret å inndra bevillingen til Opticom og Bajasso for én uke.

Krever unnskyldning

Det kan skjenkestyret åpenbart bare glemme. Det mener i alle fall utelivsduoen Hoftaniska og Johnsen. I et fem sider langt tilsvar slår de to fast at de ikke kommer til å godta noen reaksjon i kjølvannet av besøket fra kontrollørene i desember.

KAN BLI EI TØRR UKE: Får Rådmannen viljen s servere alkoholfritt i én uke i mai. Foto: Kenneth

Alkoholpolitikk er kommunepolitikk

Kommunene avgjør tilgjengeligheten av alkohol i Norge

Kommunens handlingsrom:

- **Gir bevillinger :**
 - Salg
 - Skjenking
 - Vinmonopol
- **Regulering** av salgs- og skjenketider
- **Kontroll** av bevillinger

Lovens formål:

«Å i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholforbruk kan medføre»

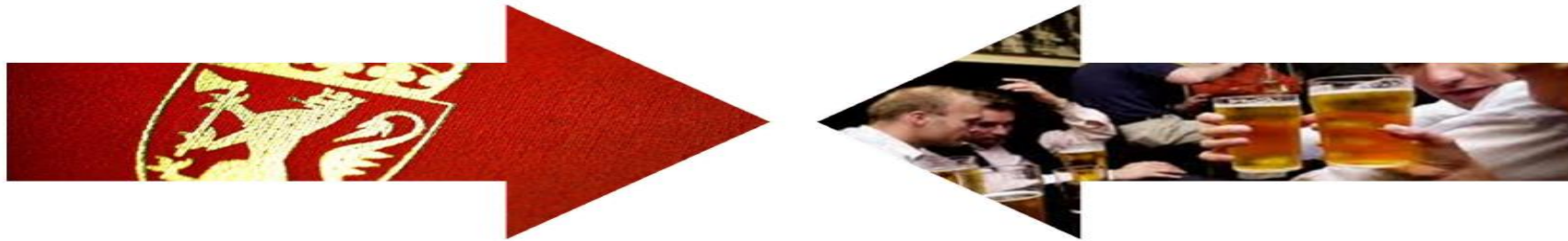
«som et ledd i dette sikter loven å begrense forbruket av alkoholholdige drikker».

Alvorlige brudd på alkoholloven:

- overskjenking,
- skjenking til mindreårige,
- skjenking utenom salgs og skjenketid

Lovtekst møter kommunal virkelighet

Lokal alkoholpolitikk skapes i spenning mellom lovtekst og næringspolitikk - med en sosial profil og utfra et folkehelsehensyn?

Økt tilgjengelighet gir økt konsum og flere alkoholrelaterte skader

Likevel fører kommunene en liberal skjenkepolitikk
Næringspolitikkenes gjennomslagskraft?

Alkoholpolitikk «i virkeligheten»

Beslutninger og konsekvenser på gatenivå
- for eks på et utested ved to-tida om natta

Aktørene:

Bevillingshavere

Bartendere/
servitører

Gjestene

Skjenke-

kontrollører

Politiet

Alkohol og folkehelse = sant ?

- Nordmenns alkoholforbruk har **økt med 40 prosent** de siste år
- Daglig foretas **30 000 kjøreturer** med bil i påvirket tilstand
- Om lag **100 000 msk skades fysisk av fulle folk** hvert år
- Mange hundre tusen mennesker **plages av andres drikking på ulik vis..**

Mål med AAH = Ansvarlig AlkoholHåndtering

- Økt *bevissthet og ansvarlighet* hos kunder og ansatte «på byen»
- Økt forutsigbarhet, trygghet og trivsel
- Redusert graden av alkoholrelatert vold
- Redusere graden av overskjenking

Ny folkehelsemelding: «Mestring og muligheter»

Forrige; «God helse – felles ansvar»

- De nasjonale målene
- Utjevne sosiale helseforskjeller
- Virkemidler på tvers av sektorer – “helse i alt vi gjør”
- Systemet for å følge opp folkehelsepolitikken

Helsevennlige valg

- Gjøre det enklere å velge helsevennlig
- Beskytte barn og unge
- Styrke den enkeltes mestringsevne
- Skape felles mål
- Ta i bruk mer effektive tiltak

Folkehelsemelding: tilrettelegge for mestring og helsevennlige valg

1. En folkehelsepolitikk som skaper muligheter

DEL I: NYE INNSATSOMRÅDER I FOLKEHELSEPOLITIKKEN

2. Psykisk helse i folkehelsearbeidet
3. Helsevennlige valg
4. Aktive eldre

DEL 2: VIDEREUTVIKLE DET TVERRSEKTORIELLE FOLKEHELSEARBEIDET

5. Et sterkere sosialt sikkerhetsnett
6. Lokalsamfunnsutvikling, miljø og helse
7. Støtte til folkehelsearbeidet i kommunene
8. Kunnskapsbasert folkehelsearbeid

DEL 3: OM HELSETILSTANDEN OG FOLKEHELSEARBEIDET

9. Om helsetilstanden og folkehelsearbeidet

Oppsummering: Hvordan koble forebygging / folkehelse og alkoholpolitikk ?

- Jobbe aktivt for å redusere grad av alkoholrelatert vold og overskjenking
- Gjennom å skape triveligere uteliv – og tryggere lokalsamfunn
- Større bevissthet i tidspunkt for skjenkekontroll og bruken av sanksjoner..
- Tydelig praksis på kommunenivå => mer forutsigbarhet både for kunder og ansatte bak bardisken
- Se alkoholpolitikken som en del av folkehelsearbeidet, gjennom bevisst lokalsamfunnsutvikling og planarbeid
- Fokus på kommunal tilrettelegging for trivsel, trygghet og bedre mestring av egen helse
- Tilrettelegging for helsevennlige valg...

Meldingen om ruspolitikk:

«Det overordnede målet med rusmiddelpolitikken er å redusere de negative konsekvensene rusmiddelbruk har for enkeltpersoner og for tredjepersoner og samfunn.»

Samarbeidsavtalen slår fast at hovedlinjene i alkoholpolitikken skal ligge fast. Regjeringen vil videreføre narkotikapolitikken med et overordnet mål å fremme helse og velferd og vektlegge tiltak for både å redusere tilgjengelighet og etterspørsel.

OP rusfeltet; i løpet av 2015

Målet er å oppnå bedre folkehelse, komme tidligere inn, korte ned ventetiden og bedre kvaliteten i behandling.

Målgruppen er; rusavhengige, deres barn og pårørende

Opptrappingsplanen skal bidra til et mer sammenhengende behandlingsforløp og bedre oppfølging.

Nærmere omtale (høringsinnspill m frist 1.2.2015)

- [Tidlig innsats](#)
- [Sosial inkludering](#)
- [Tilrettelegging av tjenester – brukerne i sentrum](#)

Folkehelsearbeid: Fremme trivsel, livskvalitet og redusere risiko for sykdom

- God helse er ikke bare fravær av sykdom, men også overskudd til å mestre hverdagens utfordringer
- Det handler både om å fremme livskvalitet og trivsel og redusere risiko for sykdom
- Målet for folkehelsepolitikken er å skape muligheter for å mestre og utnytte egne evner

